

Výroční zpráva župního vzdělavatele za r. 1930.

/Doplnění zprávy vzdělavatele uveřejněné v "Ročence"/.

Uplynulý rok znamenal v životě sokoľském vůbec a v župě naší zvláště silný vzestup ve všech oborech sokoľské práce. Činnost v jednotách po stránce vzdělávací měla tendenci vzestupnou. Jen jednoty Sofia, Buenos-Aires, Curych a Dóminico zaznamenaly pokles činnosti. U jednoty sofijské možno jej nazvat katastrofálním, neboť z 58 podniků v r. 1929 klesla činnost jednoty v r. 1930 na pouhých 10 podniků. Je to velmi smutný úkaz. Nově založené jednoty Štýrský Hradec, Winnipeg, Montreal, Roque S. Peña, k nimž čítám již i Rowno a Mirohošť, jež vyvíjely od června velmi čilou činnost, celkem si vedly velmi čile.

Celkem v r. 1930 24 jednot vykazuje 964 podniků; v r. 1929 vykázalo 19 jednot 540 podniků. Celkově vyrostl tedy počet podniků v uplynulém roce o 416 - to znamená o celých 77.4 %. To je pěkný, ale rozhodně ne konečný úspěch. Všimněme si průměru podniků, jež připadají na jednu jednotu. V r. 1929 byl průměr na jednotu 28.5 podniků a loni již 40 podniků, tedy i takto je patrný přírůstek o celých 11.5 podniků. Dle přiložené tabulky /I/, v níž jsou jednoty sestaveny dle počtu podniků - je dobře patrný vzestup u velké většiny jednot, neboť uvádím i předloňská čísla. Jedinečný vzrůst zaznamenává jednotu Kwasilow, jejíž vzdělavatel br. Petlach se věnoval činnosti v jednotě opravdu vzorně, jak jsem se sám osobně při své návštěvě v Poslku přesvědčil. Krásný úspěch zaznamenati může vzdělavatel jednoty Zdobunow, Paříž /br. Fiedler/, Berlín /br. Strihavka/ Hamburk /Pech a Srp/, neboť činnost se zvětšila až o 50 %.

Rozděleně podniků je v mnohém velmi zajímavé i poučné - neboť ukazuje jakých vzdělávacích podniků bylo nejvíce používáno. Naskýtá se nám následující obrázek :

D r u h :	Počet podniků		přibyló ubyló	Jednoty s největším počtem podniků:
	1929	1930		
1/ Proslovy	450	178	+ 278	Kwasilow /83 /Buenos-Aires /52/
2/ Přednášky	115	72	+ 43	Nadlac 11, Berlín 10, Curych 10
3/ Besedy	48	52	- 4	Nadlac 10, Paříž 6, Berlín 6
4/ Rozhovory	25	14	+ 11	Mirohošť 10
5/ Divadlo	29	30	- 1	Winnipeg 4, Nadlac 4
6/ Vycházky	125	68	+ 56	Hamburk 29, Paříž 27
7/ Akademie	30	11	+ 19	Kwasilow 3
8/ Výstavy	3	1	+ 2	-
9/ Koncerty	6	4	+ 2	-
10/ Zábavy program. & tan.	61	54	+ 7	Buenos Aires 7, Mörs 5
11 Osvět. školy	1	2	- 1	Paříž
12 Loutk. divadla	21	17	+ 4	C. Grechovica 11, Berlín 4
13 Jiné	44	38	+ 5	
	964	540		

Přihlédněme nyní k rozdělení podniků jednotlivých odborů.

Podniků pro členstvo bylo v r. 1930	..778,	v r. 1929	..488	vzrůst o	290 p.
" " dorost	" " "	69,	" " "	2	67 "
" " žactvo	" " "	111,	" " "	37	74 "

Bližší viz tabulku II.

Vzestup u dorostu a žactva je sice velmi slušný, ale jsme v tomto směru ještě pozadu oproti župám druhým. Doufám, že bratři vzdělavatelé v tomto roce věnují jistě více péče dorostu a žactvu, neboť právě v nich bude mít zahraniční jednoty svůj životní základ.

Odběr časopisů jednotami je o něco lepší. Je sice všeobecná stagnace hospodářská, šetří se na všech stranách, ale ten nejnужnější, sokolský tisk, "Věstník sokolský a župní věstník "Zahraníční Sokol" by měl být více mezi našim členstvem rozšířen. Odběr "Vzdělavatele" oproti r. 1929 se zlepšil, ale jsou bohužel ještě jednoty, jež jej neodebírají - kde potom hledají návod k své činnosti při vzdělavatelé těch jednot ?

Přiložená tabulka III v oddíle A ukazuje, jak jednoty odebírají tisk. /pokud jsem mohl čísla z dotazníků a celoročních výkazů vypsati/. V oddíle B téže tabulky je uveden počet knih v knihovnách jednot, počet čtenářů a výpůjček. Srovnání si udělá lehce každý sám /bohužel, i zde chybí mi u některých jednot čísla/.

Zvláštní kapitolou je náš župní věstník, který loni zahájil svou cestu k jednotám. Dle dosavadního pozorování, byl hojně čten, bylo z něho čerpáno pro činnost vzdělavací i technickou, informoval dostatečně jednoty o životě v župě a zvláště přinášel zprávy z jednot. Těchto zpráv bylo celkem v 6 číslech věstníku 50. Nejvíce psaly jednoty : Nadlac /5 x/, Lipsko a Zdobunow /4 x/. Ani jednu zprávu nemají: Augsburg, Devoto, Rosario S. Fé, a Sofia. V celém ročníku bylo 14 obrázků mimo titulních snímků/. Doufám, že v tomto roce bude spolupráce s jednotami ještě čilejší. Jsem vděčný za každou zprávičku z jednoty, rád ji uveřejním /příp. opravím/, je jen na Vás, bratři vzdělavatelé a dopisovatelé, abyste hodně psali.

A nyní něco o vnitřní organizaci vzdělavací práce. Vzděl. sborů mělo 12 jednot a 12 jednot mělo jen vzdělavatele, celkem pracovalo 72 bratři a sester. Zaměstnání vzdělavatelů má proti r. 1929 značné změny.

úředníků bylo 6 /většinou z vyslanectví neb konsulátů/
 krejčí /střihačů/ 5
 učitelů 4
 soukromnice 2
 a po jednom byl malíř, rolník, mlynář, fotograf, evang. farář a zahradník.

Jeden br. /Br. Petlach - Kwasilow/ byl v červenci 1930 ve čtrnáctidenní škole vzdělavací v Praze. Po svém návratu do jednoty potom orvním vzdělavatelem okrskovým "okrsku volynského".

Župní sbor vzdělavací sestával z těchto bratří :

A. Benda, JUC. Rucl, LTO. V. Jarban, Ing. Pyslík a J. Šlab.
dopisujícími členy byli bratři : Fr. Fiedler /Paříž/, Josef
Střihavka Berlin, O. Pech, Hamburk, Cyril Kneidl, Mnichov,
F. Petlach, Kwasilow, J. Bujna, Nadlac.

Odehodem br. O. Pecha, učitele v Hamburku ze zahraničí
do Čech, ztratila jednota i župní vzdělavatelské předsednictvo
čilého člena.

Styk s dopisujícími členy byl velmi živý a prospěšný.
V tomto roce se sbor doplní a rozšíří.

Předsednictvo vzděl. sboru konalo celkem 5 schůzí a
porad. Schůzi vzděl. sboru ČOS. jsem se zúčastnil na jaře i
na podzim. Taktéž i schůze župních redaktorů byl jsem přítomen.

Osobně jsem navštívil Berlin/na valné hromadě jednoty/
Žitavu, kde jsem měl přednášku o Tyršovi a pak jsem se zúčastnil
zájezdu do Polska v měsíci srpnu.

Ku konci zprávy děkuji br. vzdělavatelům jednot za jich
práci již prokázali, že Sokolstvo zahraniční může se směle rovna-
ti župám v republice, byť ne počtem, činností jistě. Rád bych
naznačil směrnice pro tento a příští rok a ledačos bych ještě
připomenul, ale odkazuji činovníky, zvláště vzdělavatele na vy-
daný "Sborník" k své zprávě, jež je částí či doplněkem mé výroční
zprávy.

Žádám bratry a sestry vzdělavatele, aby i nadále s chutí
pracovali pro velkou ideu Tyršovu, aby byli přesní a dochvilní
aspoň tak, jako roku minulého/spíše ještě více, abych mohl mluvi-
ti o 100 % přesnosti/. S chutí do práce v roce předšletovém.

Z d a r !

Antonín Benda,
župní vzdělavatel.

I. Celková vzdělávací činnost v r. 1930 s porovnání s činností v roce 1929.

Jednota	Počet podniků			Poznámka :
	v r.1930	v r.1929	rozdíl	
Kwasilow	109	14	+ 95	
Buenos Aires	76	96	- 20	
Paříž	71	42	+ 29	
Berlín	62	42	+ 20	
Hamburk	60	36	+ 24	
Štýrský Hradec	60	nová j.	+ 60	
Miroňošť	53	"	+ 53	
Mnichov	50	37	+ 13	
Rowno	48	nov. j.	+ 48	
Zdolbunowo	43	.	+ 43	
G. Orechovica	39	21	+ 18	
Nadlac	35	30	+ 5	
Lipsko	35	22	+ 13	
Dražďany	33	23	+ 10	
Winnipeg	33	nov. j.	+ 33	
Mörs	28	19	+ 9	
Žitava	28	19	+ 9	
Montreal	27	nov. j.	+ 27	
Curych	19	31	- 12	
Dominico	17	37	- 20	
Londýn	11	.	+ 11	
Sofie	10	58	- 48	
Sao Paulo	9	.	+ 9	
Rowe S. Peňa	8	nov. jed.	+ 8	
Augsburg	není výkaz	13	- 13	
	964	540	+ 424	

Průměr na jednotu v r. 1930 40 podniků / celkem 24 jednot/
 " " " " 1929 28.5 " " 19 "
Přírůstek ... 11.5 " t.j. o 40 % více.

II. Přehled činnosti vzdělávací u členstva, dorostu a žactva.
za rok 1930 / a srovnání s r. 1929/.

Jednota :	Členstvo		Dorost		Žactvo		
	1930	1929	1930	1929	1930	1929	
Berlín	33	35	6	1	23	6	
Buenos Aires	69	96	3	•	3	•	
Curych	19	30	•	•	•	1	
Dominico	16	33	1	•	•	4	
Drážďany	27	23	6	•	•	•	
Gorna Orechovica	12	15	1	•	26	6	
Hamburk	53	34	5	•	2	2	
Kwasików	76	11	21	•	12	3	
Lipsko	28	17	1	•	6	5	
Londýn	11	•	•	•	•	•	
Mirohošť	49	•	•	•	•	•	Nová jednota
Mnichov	36	36	14	•	•	1	
Montreal	27	•	•	•	•	•	"
Mörs	22	17	1	•	5	2	
Nadlac	34	29	1	•	•	1	
Paříž	71	41	•	•	•	1	
Roque S. Peña	8	•	•	•	•	•	"
Rowno	32	•	6	•	10	•	"
Sao Paulo	4	•	•	•	•	•	
Sofia	10	55	•	•	•	3	
Štýrský Hradec	47	•	2	•	11	•	"
Winnipeg	33	•	•	•	•	•	"
Zdolbunowo	42	•	•	•	•	•	
Žitava	19	16	•	1	9	2	
	778	488	69	2	111	37	
Augsburg		13					
		501					

Jednota	Vestník Sokolů	Sokol	Sokolice	S. Bosedy	Vzkříšení	Vzdělavatel	Čištětel	Čištětka	Tělocvik	Zahradník Sokol	Jiné župní v.	Různé
1 Berlín	25	1	12	30	30	1	12	12	5	40	1	108
2 Buenos-Aires	25	10		10	15	1	10	5	-	10	-	55
3 Curych	2	1		5	6	1	1	1	1	8	1	12
4 Dominice	6	4	5	1	1	1	4	1	1	6	1	18
5 Dražďany	18	1	4	1	1	1	2	1	1	5	1	19
6 Gorna Crechovica	20	1	4	1	13	1	8	1	1	10	1	15
7 Hamburk	20	1		1	10	1	4	1	1	10	1	15
8 Kvasilov	10	1		4	20	1	1	1	1	25	1	12
9 Lipsko	10	1		4	1	1	1	1	1	10	1	17
10 Londýn	1	1			1	1	1	1	1	10	1	7
11 Mirchošť	1	1			1	1	1	1	1	2	1	1
12 Mnichov	1	1			1	1	1	1	1	15	1	1
13 Montreal	4	1		2	1	1	1	1	1	11	1	1
14 Mors	1	1		1	10	1	1	1	1	20	1	1
15 Nedlao	1	1		1	1	1	1	1	1	10	1	10
16 Paříž	8	1	3	1	1	1	1	1	1	10	1	20
17 Rovno	1	1		1	1	1	1	1	1	5	1	1
18 Styřský Hradec	1	1		1	1	1	1	1	1	20	1	1
19 Winnipeg	1	1		20	1	1	1	1	1	15	1	1
20 Zdobunow	2	1		1	10	1	1	1	1	47	1	1
21 Žitava	2	1		1	1	1	1	1	1	15	1	1
Jednoty ostatní	145	27	24	76	121	29	54	37	11	324	120	235

B. Knihovny jednot.

	Jednota	Počet svazků	Čtenářů	Výpůjček	Čítárnu má :	Částka věnovaná pro knihovnu
1	Berlín	971	45	129	-	dle potřeby
2	Buenos Aires	289	?	?	-	-
3	Curych	106	139	196	-	750
4	Dominico	82	120	375	-	-
5	Drážďany	697		309	-	-
6	Gorna Orechovica	2021	35	1926	ano	-
7	Hamburk	225	50	85	-	-
8	Kvasilov	112	?	?	-	-
9	Lipsko	800	?	?	-	-
10	Londýn	450	261	360	-	-
11	Mirohošť	-	-	-	-	-
12	Mnichov	680	72	193	-	450
13	Montreal	26	25	78	-	-
14	Mörs	752	167	603	-	300
15	Nadlac	-	-	-	ano	-
16	Paříž	178	?	?	-	-
17	Rowno	-	-	-	-	-
18	Štýrský Hradec	-	-	-	-	-
19	Winnipeg	54	153	279	-	750
20	Zdolbunowo	250	67	119	-	-
21	Žitava	90	?	?	-	-
		7785	1173	4652	2	2.250